

LEGE Nr. 290 din 27 iunie 2003

privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1 - (1) Cetățenii români, deposedați ca urmare a părăsirii forțate a Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Ținutului Herța, precum și ca urmare a celui de al Doilea Război Mondial și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate și Asociate, semnat la Paris la 10 februarie 1947, au dreptul la despăgubiri sau compensații pentru bunurile imobile avute în proprietatea lor în aceste teritorii, precum și pentru recolta neculeasă din anul părăsirii forțate a bunurilor, în condițiile prezentei legi.

(2) De prevederile prezentei legi beneficiază foștii proprietari, moștenitorii legali ai acestora, până la gradul al IV-lea inclusiv, sau moștenitorii testamentari ai acestora, dacă au la data formulării cererii cetățenia română. Dovada calității de moștenitor se face prin certificatul de moștenitor, prin certificatul de calitate de moștenitor sau prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă prin care se atestă calitatea de moștenitor.

Art. 2 - (1) Pentru terenurile rămase în teritoriile prevăzute la art. 1, foștilor proprietari sau moștenitorilor acestora li se vor atribui terenuri de același gen în județele în care locuiesc, în condițiile [Legii fondului funciar nr. 18/1991](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, ale [Legii nr. 1/2000](#) pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale [Legii nr. 169/1997](#), cu modificările și completările ulterioare, în limita disponibilităților, din domeniul privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale. Propunerile de atribuire în natură a acestor terenuri se vor comunica Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, în vederea avizării. Metodologia avizării de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților a propunerilor de atribuire în natură se va stabili prin norme metodologice.

(2) În cazul în care prevederile alin. (1) nu pot fi îndeplinite în natură, foștii proprietari beneficiază de despăgubiri sau compensații, o sumă calculată la valoarea medie a categoriilor de teren, stabilită prin Hotărârea Guvernului nr. 59/1994 pentru modificarea [anexei](#) la Hotărârea Guvernului nr. 746/1991 privind stabilirea valorii de patrimoniu a terenurilor agricole în vederea aplicării [art. 36](#) și [38](#) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, actualizată potrivit coeficientului de inflație existent la data plății compensației, raportat la cel stabilit pentru luna martie 1994, fără ca totalul suprafeței de teren pentru care se acordă despăgubirile sau compensațiile să depășească suprafața de 50 ha teren agricol și 10 ha teren forestier de proprietar deposedat.

(3) În cazul în care beneficiarii prezentei legi au primit sau urmează să primească în proprietate suprafețe de teren reconstituite potrivit Legii nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Legii nr. 1/2000, cu modificările și completările ulterioare, aceștia

au dreptul la atribuire în natură, despăgubiri sau compensații în baza prezentei legi numai pentru diferența până la limita suprafețelor prevăzute la alin. (2).

(4) În situația în care, anterior, cei îndreptățiți au fost despăgubiți parțial, în bani sau în natură, aceștia au dreptul la compensație numai pentru diferență.

Art. 3 - Pentru construcțiile cu destinația de locuințe, anexe gospodărești ori pentru alte utilități, se acordă foștilor proprietari despăgubiri bănești, în sume calculate în raport cu suprafața construită, cu materialele folosite și cu vechimea construcției la data pierderii posesiei. În suma totală va fi cuprinsă și contravaloarea terenului de sub construcție și a curții, pe baza evaluărilor efectuate, după caz, de experți în construcții sau evaluatori funciari.

Art. 4 - Pentru recoltele neculese în anul părăsirii proprietăților în teritoriile prevăzute la art. 1, și anume: grâu, porumb, floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, viță-de-vie, in, tutun, mac și fructe, se acordă, pentru 3 dintre acestea, la alegerea foștilor proprietari sau a moștenitorilor acestora, o sumă calculată în raport cu suprafața cultivată și cu producția medie la hectar în anul părăsirii proprietăților, potrivit prețului de achiziție al produselor menționate, publicat de Institutul Național de Statistică pentru anul anterior celui în care se acordă despăgubirea.

Art. 5*) - (1) Persoanele îndreptățite vor depune cereri proprii, până la data de 1 mai 2007, la comisiile constituite în cadrul prefecturilor, în temeiul [art. 6](#) din Legea nr. 9/1998 privind acordarea de compensații cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria, semnat la Craiova la 7 septembrie 1940, republicată. Cererile trebuie însoțite de acte doveditoare, certificate de autorități, care pot fi completate cu declarații autentificate.

(11) Cererile de despăgubiri respinse prin hotărâri ale comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru motivul nedeunerii în termenul prevăzut de lege, sunt considerate cereri noi, în sensul prezentei legi.

(12) Cererile cetățenilor români cu domiciliul în străinătate se depun la Comisia municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 290/2003.

(2) Dacă pentru bunurile aceluiași proprietar sunt mai mulți moștenitori, fiecare dintre aceștia este obligat să îi menționeze pe ceilalți în cererea formulată. Dacă moștenitorii domiciliază în județe diferite, aceștia vor trimite cererile la Comisia municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 290/2003.

(21) Comisia municipiului București pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 analizează oportunitatea soluționării cererii sau, după caz, transmiterea acesteia spre competență soluționare către comisia pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 constituită în cadrul prefecturii județului în care domiciliază depunătorul cererii.

(3) În județele în care nu au fost constituite comisii, potrivit [Legii nr. 9/1998](#), republicată, acestea se constituie, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, prin

ordin al prefectului, iar cele care și-au încetat activitatea, conform [art. 12](#) din Legea nr. 9/1998, republicată, își reiau activitatea având ca obiect aplicarea prezentei legi.

(4) Arhivele Naționale și alte instituții publice care dețin actele solicitate de cei interesați, de natură să constituie dovezi în sensul alin. (1), sunt obligate să le elibereze copii conforme, sub sancțiunea legii.

(5) În cererile adresate Arhivelor Naționale și altor instituții publice, solicitanții vor preciza toate informațiile, datele sau indiciile necesare obținerii unor acte doveditoare, în măsura în care le dețin.

(6) Pentru terenurile forestiere este admisă numai proba cu înscrisuri: acte de proprietate, extrase de carte funciară, cadastru, registre și alte evidențe ale amenajamentelor silvice etc., cu dată certă, din perioada respectivă.

*) Cererile depuse până la data de 1 mai 2007 și aflate în curs de soluționare la comisiile constituite în cadrul prefecturii, la data de 16 noiembrie 2013, se soluționează pe baza actelor doveditoare certificate de autoritățile competente, care pot fi completate cu declarații de martori, autentificate.

Se instituie un termen de decădere în procedura administrativă, de 90 de zile, în care persoanele ce se consideră îndreptățite pot completa cu înscrisuri dosarele depuse la comisiile abilitate potrivit legii. Termenul de decădere curge de la data la care persoanei i se comunică, în scris, care sunt documentele necesare soluționării cererii. (a se vedea [art. II](#) din L. nr. 287/2013).

Art. 6 - Cererile adresate autorităților și instituțiilor publice, precum și acțiunile în justiție având ca obiect obținerea de despăgubiri sau compensații în temeiul prezentei legi, cu excepția litigiilor dintre moștenitori sau dintre proprietar, moștenitori și o terță persoană, sunt scutite de taxe de orice fel.

Art. 7 - În situația imposibilității temporare de a procura acte doveditoare, solicitanții vor depune cererea cu acte incomplete sau neînsoțită de acte, cu mențiunea procurării dovezilor în maximum 3 luni de la împlinirea termenului prevăzut la art. 5 alin. (1).

Art. 8 - (1) În vederea soluționării cererilor depuse de persoanele îndreptățite, comisiile județene, respectiv a municipiului București, constituite în temeiul [art. 6](#) din Legea nr. 9/1998, republicată, se vor completa pentru aceste cazuri, în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, cu câte un reprezentant și al celorlalte ministere cu atribuții în aplicarea prezentei legi. Reprezentantul Secției Cadrilater a Asociației Române a Victimelor Represiunilor Staliniste (ARVIS) nu participă la soluționarea cererilor depuse de persoanele îndreptățite, potrivit prezentei legi.

(2) Comisiile județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 primesc, verifică și rezolvă cererile de atribuire în natură ori pentru acordare de despăgubiri sau

compensații, după caz. Hotărârile privind recunoașterea drepturilor, acordarea despăgubirilor sau/și a compensațiilor se dau în termen de cel mult 6 luni de la înregistrarea cererilor. Hotărârile se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor comisiei și se comunică Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, precum și solicitantului.

(21) Comisiile județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 au obligația de a convoca petenții sau alte persoane, în vederea lămuririi unor situații în care există neclarități privind calitatea succesorală a petentului, dovada refugiului sau a proprietății asupra bunurilor pentru care se cer despăgubiri ori compensații.

(22) Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 poate solicita acte și relații privind aspectele înfățișate în contestații atât petenților, cât și oricărei instituții publice.

(3) În termen de 15 zile de la comunicare, solicitantul nemulțumit de hotărârea comisiei județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 poate face contestație la Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003.

(4) În termen de cel mult 60 de zile, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 va analiza contestațiile și le va aproba sau le va respinge prin decizie motivată a vicepreședintelui Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților care coordonează activitatea Serviciului pentru aplicarea Legii nr. 290/2003. Hotărârea se comunică comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 și solicitanților.

(5) Hotărârile Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 sunt supuse controlului judecătoresc, putând fi atacate în condițiile [Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004](#), cu modificările ulterioare.

(6) Hotărârile pronunțate de tribunal sunt supuse căilor de atac prevăzute de lege.

(7) În vederea soluționării cererilor, comisiile prevăzute la art. 5 pot solicita din oficiu, cu respectarea legii, acte și informații oricăror instituții publice din țară sau din străinătate.

Art. 9 - În cazul în care atribuirile în natură, despăgubirile sau compensațiile, după caz, sunt solicitate de mai mulți moștenitori ai aceleiași persoane, precum și dacă, după adoptarea hotărârii de către comisia competentă și rămânerea definitivă a acesteia, apar persoane având vocație succesorală, conform art. 5 alin. (1) și (2), raporturile dintre succesori privind drepturile lor se soluționează potrivit dreptului comun.

Art. 10 - (1) Punerea în posesie la atribuirile în natură, conform prezentei legi, se face, pentru cetățenii care sunt și beneficiari ai [Legii nr. 18/1991](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, și ai [Legii nr. 1/2000](#), cu modificările și completările ulterioare, ulterior retrocedărilor efectuate potrivit acestora, dar nu mai târziu de 6 luni.

(2) *** Abrogat prin O.U.G. nr. 10/2013

Art. 11 - (1) Plata despăgubirilor se dispune de către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003.

(2) și (3) *** Abrogate de O.U.G. Nr. 25/2007

Art. 12 - *** Abrogat de L. Nr. 171/2006

Art. 13 - Criteriile de evaluare și modalitățile concrete de stabilire a cuantumului despăgubirilor sau de acordare a compensațiilor pentru terenurile agricole și intravilane, precum și pentru construcții și recolte, procedurile de lucru ale comisiilor județene, respectiv a municipiului București, pentru aplicarea Legii nr. 290/2003 și ale Autorității Naționale pentru Restituirea Proprietăților - Serviciul pentru aplicarea Legii nr. 290/2003, gestionarea fondurilor destinate despăgubirilor, precum și modalitățile de efectuare a plăților vor fi stabilite prin norme metodologice elaborate de Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților și aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Art. 14 - (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) *** Abrogat de L. Nr. 171/2006

(3) Până la data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va aproba normele metodologice prevăzute la art. 13.

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 19 mai 2003, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.